

Radikal

BBC yazdı: Ankara'da neler oluyor?

Dünya / 26/03/2011

BBC'ye göre Türkiye'nin Libya politikası: U-dönüşü... 180 derece dönüş... takla...

LONDRA - Türkiye'nin Libya'da kara savaşına karşı çıkmayı sürdürdüğü, bu nedenle gelecekte Kaddafi'nin ordularına karşı olası Fransız, İngiliz ve ABD sortilerinin, "Nato dışında yapılan" hareketler olarak gösterilmesinin gerekebileceği belirtildi. BBC Türkiye'nin Libya politikasını ele alan analizinde "U-dönüşü, 180 derece dönüş, takla" gibi ifadeler kullandı.

BBC News'de yer alan Jonathan Head imzalı "Libya lideri 'gönüllüleri silahlandırıyor'" başlıklı yorumda Mart ayının başında Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Libya'ya Nato önderliğindeki bir müdahale hakkındaki görüşünü açıkladığı, "bunun saçma, düşünülemez" olduğunu söylediği hatırlatıldı. Yorumda, "iki hafta sonra görüşünü tekrarladı. Nato müdahalesi yararsız olacak, tehlikeli sonuçlara yol açacaktı. Fakat bu hafta, Libya'ya karşı Türk politikası tamamen bir U-dönüşü yapmış görünüyor. Türkiye, Fransız hükümetinin Albay Kaddafi'nin güçlerine hava saldırılarındaki öncü rolü almasını eleştirerek operasyon komutasının Nato'ya devredilmesinde ve sadece Nato tarafından yürütülmesinde ısrar etti. Bunu yapmak için 1952'den bu yana Nato üyesi olan Türkiye'nin mutabakatı esasır" denildi.

- "ANKARA'DA NELER OLUYOR?" -

"Öyleyse Ankara'da neler oluyor?" denilen yorumda, "Türk Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu yüz seksen derecelik dönüşü, BM Güvenlik Konseyi'nin 18 Mart'ta geçen 1973 sayılı kararı ve Arap Birliği'nin uçuşa kapalı bölge için desteğinin sonucu olarak açıkladı. Tek taraflı bir Nato hareketine karşı olduklarını ancak bu çözümler geçince Türkiye'nin durumun aynı kalamayacağını söyledi" ifadeleri kullanıldı.

- "TAKLA" -

"Fakat Türkiye'nin açık taklasında bundan başka çok şey var" denilen yorumda şu analizler yapıldı: "Türkiye

Başbakan Erdoğan yönetiminde, bölgesel güç olmayı hedefleyen yeni hırslı bir dış politika izledi. Politika iki stratejiye dayanıyor. İlki komşularla çatışmaları çözümlenmek. Yirmi yıl önce tüm sınır komşuları kanlı bıçaklı olmuştu. Bugün Ermenistan hariç hepsiyle dostça ilişkileri var. İkincisi dış politikayı götürmek için iş ilişkilerini geliştirmek. Türk şirketleri bölgedeki en rekabetçi şirketler arasında ve İran, Irak, Suriye, eski Sovyetler Birliği ve Balkanlar'daki Türk varlığını oluşturuyorlar. Başbakan ne zaman geziye çıksa büyük iş heyetleri eşlik ediyor. Libya, Suriye, Ürdün ve Lübnan ile vizesiz seyahat anlaşması yapıldı. Serbest ticaret bölgeleri müzakere edildi. Bu Muammer Kaddafi, Beşar Esad, Hüsnü Mübarek ve Mahmud Ahmedinecad gibi liderlerin rahatlaması anlamına geliyor. Söz konusu ülkelerdeki önemli Türk yatırımları ve buralarda on binlerce Türk vatandaşının çalışması sonucu doğuruyor. Böylece Arap isyanları başladığında Erdoğan bir ikileme karşı karşıya kaldı. Türkiye'deki siyasi başarısı kısmen iyi ayarlanmış popülist sezgilere bağlı. İsrail'e karşı sesini yükselterek ayağa kalkan bir siyasetçi olarak hem ülkesindeki geniş İslami seçmen ve başka yerlerdeki Arap nüfusu arasında bir tür kahraman. Yani ayaklanmaları destekleyerek popüler bir şey yapmak istiyor. Ancak böyle yaparken yönetiminin bu ayaklanmaların rahatsız ettiği hükümetlerle karlı ilişkileri riske giriyor. Tunus bir tepki verilemeyecek kadar hızla gerçekleşti ve Türkiye'nin yeni rejimi memnuniyetle karşılamasını kolaylaştırdı. Mısır daha yanıltıcıydı. Erdoğan, gitme çağrısı yaptığı Mübarek'in kalması durumunda, potansiyel bir misillemeyle karşılaşabilirdi. Türk Başbakanı sezgilerini izledi, Başkan Obama'dan epey önce Mısır liderinin zamanının dolduğunu söyledi ve olaylar onu haklı çıkardı."

-EK SORUNLAR-

Libya konusunun "yanıltıcı" olmaya hala devam ettiği, burada 30 bin Türk çalışan bulunduğunu kaydeden BBC, Kaddafi'nin hareketlerinin daha zor tahmin edilebildiğini belirtti. BBC, "Türk hükümeti, kendi vatandaşları ve yabancılar için kitlesel tahliye örgütlerken yorumlarını daha tarafsız tuttu" dedi. Türkiye'nin ilk dönemlerde Libya sorununu çözmek için Kaddafi ve muhalifler bazında yaptığı diplomatik atakların da anlatıldığı yorumda şöyle denildi: "Bahreyn, Yemen ve özellikle Suriye Erdoğan için ek sıkıntı doğurabilir. Bu üç ülkede şimdiki hükümetlerle bariz sıcak ilişkiler sürdürdü.

Üç aydan az süre kalan seçimlerin etkisi altındaki Türk politikasının dolambaçlı yollarında Erdoğan muhafazakar Müslüman tabanının desteğine ihtiyaç duyuyor. Orta Doğu'nun tümünde olduğu gibi Türkiye'de Müslümanlar, Libya ile ilgili çelişkili duygulara sahip. Kimileri Libya muhalefetine yardım için yaygara yaparken Batı müdahalesine ve Libya'da Müslüman sivillerin ölümüne neden olacak her türlü harekete derin bir antipati de var.

BM kararı kabul edilse de Türkiye daima bir rol almayı istiyordu. BM'nin sorumlu bir oyuncusu ve çok taraflı güvenlik operasyonlarında bir destekçisi olmakla övünüyordu. Türkiye'nin Afganistan'da bin 600 kişilik bir birliği var ve buradaki uluslararası güce düzenli olarak komuta ediyor.

Türkiye'yi Fransa'nın ön alması da dürttü. Türkiye'nin Fransa ile ilişkileri AB üyeliğine çekinceleri nedeniyle gerginlik içinde. Başkan Sarkozy'nin geçen ay altı saat kaldığı ilk resmi ziyaretinde Türkiye'de kendisine öfke vardı. Öfke Sarkozy'nin BM oylamasından sonra yaptığı zirve toplantısına Türkiye'nin davet edilmemesiyle arttı.

Libya kara kuvvetlerine Fransız hava saldırısı, BM'nin yetkili kıldığı sınırı geçince Türk Dışişleri Bakanı tarafından kınandı. Fransa komutayı Nato'nun devralmasına itiraz ettiğinde, Türkiye sezgisel olarak başka yol önerdi. Nato öncülüğünde bir operasyon kabul edilse de Türkiye hala hareketin kara saldırısını kapsamaması ya da sivilleri riske atmaması konularında ısrar ediyor. Bu nedenle gelecekte Albay Kaddafi'nin ordusuna karşı herhangi bir Fransız, İngiliz ya da ABD sortisi, Nato komutası 'dışında' gösterilmek zorunda kalabilir." (ANKA)